

Hylte kommun

kommunen@hylte.se

Beslut för gymnasieskola med introduktionsprogram efter tillsyn i IM Gymnasieenhet i Hylte kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hylte kommun att senast den **23 augusti 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Skolinspektionen konstaterar att Hylte kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 3-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- Se till att eleverna på introduktionsprogrammet språkintrödnung ges undervisning i svenska eller svenska som andraspråk och att denna undervisning inte ersätts av undervisning i svenska för invandrare.
- Se till att det upprättas individuella studieplaner för eleverna på introduktionsprogrammet språkintrödnung som innehåller planerad undervisning i svenska eller svenska som andraspråk.
- Se till att det på huvudmannanivå beslutas om en utbildningsplan för introduktionsprogrammen. Planen ska innehålla uppgifter om utbildningens huvudsakliga innehåll och längd samt uppgifter om utbildningens syfte.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Hylte kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektor ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande. I detta ingår att samtliga kompetenser används i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Hylte kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp skolenhetens resultat i relation till målen för utbildningen. Uppföljningen ska dokumenteras.
- Rektorn ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Beslutade utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.
- Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa. Planering för genomförandet av utvecklingsåtgärderna ska dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna vid Hylte gymnasium inte får den utbildning de har rätt till. Skolinspektionens utredning visar att det finns flera brister i skolans arbete med att planera utbildningen för elever på introduktionsprogrammen så att de förbereds för arbete eller studier. Det framgår av Skolinspektionens utredning att huvudmannen inte fattat beslut om utbildningsplan för introduktionsprogrammen och att de individuella studieplanerna för elever på introduktionsprogrammet språkintröduktion inte alltid innehåller de ämnen och kurser som eleverna har rätt att studera.

Skolinspektionen bedömer vidare att elevhälsan vid Hylte gymnasium inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Skolinspektionens utredning visar att det förebyggande elevhälsoarbetet inte sker systematiskt och att samtliga kompetenser i elevhälsan inte omfattas av arbetet.

Skolinspektionen bedömer också att det systematiska kvalitetsarbetet vid Hylte gymnasium inte uppfyller lagstiftningens krav. Skolinspektionens utredning visar att det saknas en aggregerad uppföljning av kunskapsresultat på för elever på introduktionsprogrammet språkintröduktion. Detta medför att rektor inte kan göra en

analys av resultaten och därmed inte har förutsättningar att, utifrån en sådan analys besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder eller planera genomförandet av dessa.

Föreläggande

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns flera brister i skolans arbete med att planera utbildningen för elever på introduktionsprogrammen så att de förbereds för arbete eller studier. Utredningen visar att elever på introduktionsprogrammet språkinträdning, under flera år, inte har fått någon undervisning i svenska eller svenska som andraspråk trots att skollagen anger att sådan undervisning ska ges. Huvudmannen har, i strid med gällande bestämmelser, ersatt denna undervisning med undervisning i svenska för invandrare (SFI). Utredningen visar även att huvudmannen brutit vad gäller beslut om utbildningsplan och upprättande av individuella studieplaner. Någon utbildningsplan har inte beslutats för introduktionsprogrammen och individuella studieplaner för elever på introduktionsprogrammet språkinträdning visar att de inte alltid innehåller de ämnen och kurser som eleverna ska och har rätt att studera. Det har upprättats individuella studieplaner där det endast planerats undervisning i SFI och där ingen undervisning i svenska eller svenska som andraspråk planerats. Betyg i ämnet svenska eller svenska som andraspråk är nödvändigt för att en elev ska bli behörig till gymnasiet. Att eleverna erbjudits och fått undervisning i dessa ämnen först efter att skolan bedömt att eleverna uppnått målen för SFI bedöms allvarligt påverkat deras möjlighet att komma vidare i sin utbildning.

Huvudmannens tillägg till utredningen om att elever, efter Skolinspektionens besök på skolan, ges undervisning i svenska som andraspråk föranleder ingen annan bedömning.

Rättslig reglering

I skollagen anges att programmet individuellt alternativ syftar till att eleverna ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan utbildning eller till arbetsmarknaden. Programmet språkinträdning har som syfte att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning. Utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

I 1 kap. 7 § gymnasieförordningen (2010: 2039) anges att en elevs individuella studieplan bl.a. ska innehålla de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort, övriga kurser eller ämnesområden som ingår i elevens program och utbildningens mål och längd.

I 6 kap. 6 § gymnasieförordningen anges bl.a. att individuellt alternativ ska utformas utifrån elevernas behov och förutsättningar. Utbildningen får innehålla

grundskoleämnena som eleven saknar godkända betyg i. Den får även innehålla hela eller delar av kurser i gymnasieämnena. Om eleven har förutsättningar för att läsa hela eller delar av kurser i gymnasieämnena ska utbildningen också innehålla sådana. I 7 § i samma kapitel anges bl.a. att huvudmannen förlöpande ska bedöma elevens kunskapsutveckling för att eleven så snart som möjligt ska komma vidare i sin utbildning. I kapitlets 8 § anges att språkinträdning ska innehålla undervisning i grundskoleämnet svenska eller svenska som andraspråk. Undervisning i enbart dessa ämnen kan bedrivas under en kort inledande period. I övrigt ska språkinträdning utformas utifrån den bedömning som ska göras enligt 7 § och innehålla de ämnen och kurser som eleven behöver för att få sin fortsatta utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven inte har godkända betyg i och kurser i gymnasieämnena. Språkinträdning får kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.

I prop. 2009/10 s. 455 anges följande. Regeringen anser att elever inom intrödningsprogram ska ha samma rätt som elever inom ett nationellt program i dag har att fullfölja sin utbildning. Denna rättighet föreslås, liksom dagens bestämmelser om rätt att fullfölja ett individuellt program, kopplas till den plan för utbildningen som huvudmannen för utbildningen ska fastställa. Av planen bör utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll framgå. Denna plan, i kombination med elevens individuella studieplan som ska innehålla de ämnen och kurser som eleven ska studera samt eventuella åtgärdsprogram, ger den stadga och samtidigt den flexibilitet som är nödvändig för en utbildning med en klar målsättning. Studieplanen ska utformas efter elevens behov och intressen samt följas upp, utvärderas och revideras vid behov, i samråd med eleven och i förekommande fall dennes vårdnadshavare.

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med lärare, studie- och yrkesvägledare, elevhälsoteamet och rektor säger samtliga intervjuade att skolan bedömer den språkliga förmågan hos eleven inför att eleven påbörjar språkinträdning och därefter placeras eleven i grupp A, B, C eller D för att läsa svenska för invandrare. Eleverna får sedan läsa alla steg i svenska för invandrare innan de erbjuds grundskoleämnet svenska eller svenska som andraspråk. I intervjuer med elevhälsoteamet och studie- och yrkesvägledare säger representanter att detta innebär att elevernas tid på språkinträdning blir lång.

Enligt de individuella studieplaner som Skolinspektionen tagit del av ingår inte svenska eller svenska som andraspråk i elevernas utbildning. Istället läser eleverna, enligt studieplanerna svenska för invandrare.

Rektor säger i intervju att det saknas en utbildningsplan och att rektor i egenskap av gymnasiechef fått ett uppdrag av nämnden att färdigställa en sådan plan. Enligt rektor har nämnden fattat beslut om innehållet i planen.

Huvudmannen har i sina kommentarer på Skolinspektionens protokoll uppgett att SFI-kurser infördes av tidigare skolläning och att den nya skolläningen, efter Skolinspektionens besök, vidtagit åtgärder som innebär att alla elever som har rätt till

det läser svenska som andraspråk. Svenskfödda elever läser sedan tidigare svenska eller annat ämne som är relevant för eleven.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Hylte kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, föreläggs kommunen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Hylte gymnasium inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det framgår av utredningen att det finns olika uppfattningar om vilket arbete elevhälsan huvudsakligen och bedriver och vad som ska prioriteras. Även om rektorn uppger att elevhälsan huvudsakligen arbetar förebyggande, och det finns exempel på hälsofrämjande insatser bedömer Skolinspektionen att det förebyggande elevhälsoarbetet inte sker systematiskt och att samtliga kompetenser i elevhälsan inte omfattas av arbetet.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 277) anges bland annat följande: Elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv. Vidare anges i förarbetena att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling (ibid s. 276).

Skolinspektionens utredning

I intervjun med elevhälsoteamet framkommer att de olika kompetenserna främst arbetar var för sig och på individnivå. Kuratorn uppger att hen mest arbetar med individärenden och att hen inte har något särskilt uppdrag från skolledningen för sitt arbete. Skolsköterskan säger att alla elever får ett hälsosamtal under sin gymnasietid och att hen har öppen mottagning för elever. Specialpedagogen säger att hen ibland är ute i klasserna och att elever söker upp hen för att prata om sina behov. Elevhälsans representanter säger vidare att de träffas en gång i vecka och uppger att de då mest pratar om enskilda individärenden. Elevhälsan säger att de inte deltar i diskussioner kring undervisningen och elevernas lärande på ett organiserat sätt. De säger också att de behöver arbeta på ett annat, nytt sätt men att det saknas en samsyn kring vad det innebär. Representanterna för elevhälsan beskriver att Hylte kommun genomför en övergripande satsning på elevhälsans arbete på samtliga skolor i kommunen. Representanterna menar dock att det arbetet ännu inte resulterat i att elevhälsoteamet

på skolan arbetar på ett mer samlat sätt. På frågan om vilka förebyggande aktiviteter som elevhälsan är inblandad i svarar representant för elevhälsan att det är i arbetet med caféet och i ett gemensamt arbete med kommunens hälsoutvecklare. De säger också att det sker ett samarbete med en familjeplanerare som har viss undervisning kring sex och samlevnad.

I den insända dokumentationen skriver rektor att elevhälsoteamet träffas tillsammans med skolledningen varje vecka. Vid mötena avhandlas olika resultat och behov av nya insatser vad gäller främjande, förebyggande och åtgärdande insatser samt individärenden, enligt rektorn. I intervjun säger rektorn att större delen av elevhälsans tid ägnas åt diskussioner om det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolan. Elevhälsomötena handlar, enligt rektorn om strategier kring hur de ska arbeta vidare med exempelvis planen mot kränkande behandling. Anledningen är, enligt rektorn, att det kommer in få individärenden från lärarna till elevhälsoteamet. Rektor ger något exempel på förebyggande insatser som skolan gjort tillsammans med bland annat kommunens hälsoutvecklare. Rektor säger vidare att det, inom ramen för det kommungemensamma arbetet för att utveckla elevhälsans arbete, kommer att tas fram en elevhälsoplan för att tydliggöra elevhälsans arbete.

Lärare säger i intervjun att skolan arbetar för att öppna ett café i de nya lokalerna men att detta ännu inte är klart. De säger vidare att elevhälsan samarbetar i en del kommunala projekt och ger som exempel en antirökkampanj.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Hylte kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, föreläggs kommunen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det systematiska kvalitetsarbetet vid Hylte gymnasium inte uppfyller lagstiftningens krav. Utredningen visar att det saknas en dokumenterad uppföljning av elevernas kunskapsresultat och av andelen elever som går vidare till studier eller arbete. Detta medför att rektor inte kan göra en analys av resultaten och därmed inte har förutsättningar att utifrån en analys besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder eller planera genomförandet av dessa. Det systematiska kvalitetsarbetet brister därmed också i dessa avseenden. Utredningen visar att skolan saknar en systematisk uppföljning av de kunskapsresultat som uppnås såsom andel elever som får betyg, resultat på nationella prov och andel elever som går vidare till studier eller arbete. Avsaknaden av sammanställningar och underlag som visar hur skolans samlade kunskapsresultat ser ut, begränsar rektorns möjligheter att identifiera nödvändiga utvecklingsåtgärder i syfte att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn på skolenhetsnivå ska ansvara för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. och Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete (SKOLFS 2012:98 s. 21-23) anges att rektorn ska analysera och bedöma skolans resultat och utvecklingsbehov på såväl grupp-, klass- och enhetsnivå. Även analyser av elevernas individuella kunskapsresultat är en grundförutsättning inför prioritering av åtgärder för ökad måluppfyllelse. Vidare framgår av de allmänna råden att rektorn bör skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten och se till att styrning, ledning, organisation och uppföljningssystem stödjer kvalitetsarbetet.

Skolinspektionens utredning

Vid intervjuerna säger både lärare, elevhälsa och studie- och yrkesvägledare (SYV) att sammanställningar av skolans resultat inte presenterats och de uppger att de inte vet hur genomströmningen ser ut på skolan eller hur väl verksamheten står sig i måluppfyllelse. Rektorn säger i intervjun att skolan inte för någon statistik över hur genomströmningen ser ut eller vart deras elever går vidare efter avslutade studier. Rektor uppskattar andelen elever som går vidare till nationellt program inom två år till 70 procent. Rektorn säger vidare i intervju att hen diskuterar de olika ämnesresultaten löpande med lärarna i möten med ämneslagen. Enligt rektorn är det mentorn som ansvarar för att hålla de individuella studieplanerna samt tillhörande elevakter aktuella. Rektorn gör dock ingen analys av de individuella kunskapsresultat som finns tillgängliga i de individuella studieplanerna, varken för att konstatera hur länge eleven är kvar på skolan innan hen går vidare, eller på aggregerad nivå.

Resultaten av skolans arbete med trygghet och studiero följs årligen upp med en trygghetsenkät, enligt rektorn. Rektorn säger i intervju att skolans värdegrundsarbete årligen följs upp genom denna enkät som finns på flera språk. Resultatet av enkäten redovisas för personalen på möten på våren och får ligga till grund för insatser för att förbättra skolans värdegrund och miljö. Rektorn ger exempel på att en åtgärd som vidtagits efter analys av resultatet av enkäten är att lärare är mer aktivt närvarande bland eleverna på pauser och på raster. Rektor säger också att skolan har ett samarbete med Arbets- och näringslivskontoret som genomför sociala aktiviteter på skolan. Skolan har också ett samarbete med polis och socialtjänst i arbetet med att skapa en trygg miljö. SYV säger att det har hänt att de har kontaktat antagningsenheten för att få reda på var skolans elever har hamnat efter avslutat introduktionsprogram, men att detta inte sker systematiskt och är inget som dokumenterats på skolan.

I intervjun med lärare säger de att det inte förts diskussioner om hur det går för deras elever på en övergripande nivå. De säger att de inte vet hur genomströmningen ser ut för eleverna eller hur många elever som går vidare till exempelvis yrkesprogram.

Lärarna säger att de har en bild av hur det går för eleverna på individnivå. Lärare säger i intervjun att skolans arbete med värdegrunden följs upp med en omfattande enkät som finns på flera språk. Lärarna säger att de arbetar med värdegrundsfrågor i sin undervisning, och att skolan har en plan mot kränkande behandling. Lärarna säger att kurator och specialpedagog är drivande i detta arbete. Ett exempel på en åtgärd som baseras på enkätresultatet är en anti-rökkampanj, säger lärarna i intervju. Lärare ger också exempel på att de arbetar med aktionsforskning och kollegialt lärande gällande arbetet med trygghet och studiero.

Elevhälsans representanter säger att det förekommer att de deltar i lärarnas möten men att de i övrigt inte har så stor del i uppföljningen av skolenhetens resultat. Elevhälsans representanter uppger vidare att deras uppfattning är att eleverna är trygga, vilket de kan se genom höga värden i enkäten men att det finns flera elever som är missnöjda med skolan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans dokumenterade kvalitetsarbete "Lokal arbetsplan för gymnasiet och vuxenutbildningen", daterad 2018-12-08. Den lokala arbetsplanen är en beskrivning av fyra fokusområden för gymnasieskolan och vuxenutbildningen, vilka samtliga ska utvärderas i juni 2019. De identifierade fokusområdena i planen är sammanslagning av introduktionsprogrammen och vuxenutbildningen, utveckla arbetet med elevmedverkan, utveckla verksamhetens rutiner och, för vuxenutbildningen, utveckla vård- och omsorgsutbildningen. I den dokumentation som redovisas framgår inte vilka analyser som är genomförda med utgångspunkt i kunskapsresultaten och som ligger till grund för de åtgärder som planeras att genomföras under året.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Hylte kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av gällande föreskrifter, föreläggs kommunen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att åtgärda bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Hylte kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Hylte kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Hylte kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Hylte kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

På Skolinspektionens vägnar

X Inger Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Inger Börjesson

X Yrsa Alm Holmkvist

Föredragande
Signerat av: Yrsa Alm Holmkvist

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om IM Gymnasieenhet

Fakta om IM Gymnasieenhet

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Hylte kommun under våren 2019. IM Gymnasieenhet besöktes av Skolinspektionen den 22 och den 23 januari 2019.

Hylte gymnasieskola omfattar introduktionsprogrammen individuellt alternativ och språkintröduktion. Skolenheten är samlokaliserad med kommunala vuxenutbildningen i Hylte kommun. Rektor för gymnasieskolan är tillika gymnasiechef och rektor för vuxenutbildningen. Skolan har vid tillsynen 75 elever varav merparten av eleverna läser språkintröduktion.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat för introduktionsprogrammen redovisas inte inom ramen för Skolverkets nationella statistik. Skolan saknar sammanställningar av kunskapsresultaten.